

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
http://www.minjust.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00015622

Органам за списком

№ _____
На № _____

*Щодо виконання рішення Європейського суду з прав людини
у справі «Верхогляд та інші проти України»*

08 листопада 2018 року Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд) було ухвалено остаточне рішення у справі «Верхогляд та інші проти України» (заява № 66356/10 та 7 інших заяв).

Заявники у цій справі скаржились до Європейського суду за пунктом 3 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на надмірну тривалість тримання під вартою під час досудового розслідування та під час судового провадження. З огляду на всі наявні у нього матеріали та посилаючись на свою попередню практику у справах щодо України, Європейський суд дійшов висновку, що тривалість тримання під вартою під час досудового розслідування та під час судового провадження у цих справах була надмірною та констатував порушення пункту 3 статті 5 Конвенції, а також постановив, що у цій справі були порушення Конвенції щодо інших скарг заявників, зокрема, пункту 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з незаконним позбавленням свободи, у тому числі документально незафіксованим затриманням і триманням під вартою за відсутності ухвали суду та будь-якої іншої юридичної підстави; пункту 4 статті 5 Конвенції у зв'язку з надмірною тривалістю судового перегляду тримання під вартою, а також пункту 1 статті 6 у зв'язку з надмірною тривалістю кримінальних проваджень.

Крім того, у цій справі Європейський суд вказав на системний характер порушень статті 5 Конвенції у зв'язку з тривалим триманням заявників під вартою, що було констатовано також у рішеннях у справах «Харченко проти України» (заява № 40107/02) та «Ігнатюк проти України» (заява № 40583/15).

Відповідно до пункту 1 статті 46 Конвенції та статті 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального

339492

ВРОДЗ НАВС			
Вх. №	5588		
"10"	12	20	18р.
кількість аркушів:			
осн. док.	3	додаток	2

14.12.18

характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду; та заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстави для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями Комітет міністрів Ради Європи (далі – КМ РЄ) здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаних рішень. Відповідні положення закріплені у Правилах КМ РЄ щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (10 травня 2006 року).

Обсяг та суть заходів загального та індивідуального характеру, необхідних для виконання кожного конкретного рішення Європейського суду, безпосередньо залежать від характеру порушень, констатованих Європейським судом.

Звертаємо увагу, що ця справа стосується системної проблеми неналежної адміністративної та судової практики затримання особи, обрання їй запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, а також відсутності в національному законодавстві ефективних превентивних та компенсаційних засобів захисту особи від неправомірного позбавлення свободи та перебуває під посиленням наглядом КМ РЄ. Необхідними заходами загального характеру у цій групі справ є: покращення адміністративної практики працівників органів досудового розслідування, прокуратури та суду з метою ефективного застосування положень Кримінального процесуального кодексу України та недопущення незаконного, необґрунтованого та тривалого тримання осіб під вартою; внесення змін до чинного законодавства.

З метою здійснення належного звітування КМ РЄ про хід виконання рішень такої категорії прошу:

1. Повідомити, яким чином було покращено адміністративну практику працівників органів досудового розслідування з метою ефективного застосування положень Кримінального процесуального кодексу України для недопущення незаконного, необґрунтованого та тривалого тримання осіб під вартою. Надати відповідну підтверджуючу інформацію;

2. Дотримуватися положень Конвенції, практики Європейського суду та національного законодавства і не допускати незаконне, необґрунтоване та надмірно тривале тримання осіб під вартою.

Принадійно повідомляю, що ця проблема тривалий час існує в Україні та потребує якнайшвидшого та ефективного вирішення. КМ РЄ на своїх засіданнях щоразу нагадує Уряду України про особливу важливість забезпечення державними органами права на свободу та особисту недоторканність. Існування цієї проблеми також спонукає делегатів інших країн висловлювати своє обурення та занепокоєння щодо стану дотримання прав людини в Україні, що негативно впливає на імідж нашої держави на міжнародній арені.

З метою забезпечення належного звітування КМ РЄ прощу повідомити про результати розгляду цього листа до **21 грудня 2018 року**.

Крім того повідомляю, що найближчим часом автентичний переклад вказаного рішення буде надрукований у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщений на офіційному сайті Міністерства юстиції України (www.minjust.gov.ua).

Додаток: стислий виклад рішення у справі «Верхогляд та інші проти України» на 1 ар. в 1 прим.

Заступник Міністра –
Уповноважений у справах
Європейського суду з прав людини

Іван ЛУЩИНА

Список

Міністерство внутрішніх справ України – вул. Академіка Богомольця, буд. 10, м. Київ, 01601

Генеральна прокуратура України – вул. Різницька, буд. 13/15, м. Київ, 01011

Національна поліція України – вул. Академіка Богомольця, буд. 10, м. Київ, 01601

✓ **Національна академія внутрішніх справ України** – пл. Солом'янська, буд. 1, м. Київ – ДСП, 03035

Національна академія прокуратури України – вул. Мельникова, 81-б, м. Київ, 04050

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ВЕРХОГЛЯД ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF VERKHOGLYAD AND OTHERS v. UKRAINE)
(Заява № 66356/10 та 7 інших заяв)

Стислий виклад рішення від 08 листопада 2018 року

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися за пунктом 3 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на надмірну тривалість досудового тримання під вартою. Деякі заявники також скаржилися за іншими положеннями Конвенції.

Розглянувши скарги заявників за пунктом 3 статті 5 Конвенції Європейський суд послався на рішення у справах «Харченко проти України» (заява № 40107/02) та «Ігнатов проти України» (заява № 40583/15), у яких він вже встановлював порушення щодо питань, аналогічних тим, що розглядались у цій справі.

З огляду на всі наявні у нього матеріали та посилаючись на свою попередню практику у справах щодо України, Європейський суд дійшов висновку, що тривалість досудового тримання під вартою у цих справах була надмірною та констатував порушення пункту 3 статті 5 Конвенції, а також постановив, що у цій справі були порушення Конвенції щодо інших скарг, зокрема пункту 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з незаконним позбавленням свободи, у тому числі документально незафіксованим затриманням і триманням під вартою за відсутності ухвали суду та будь-якої іншої юридичної підстави; пункту 4 статті 5 Конвенції у зв'язку з надмірною тривалістю судового перегляду тримання під вартою, а також пункту 1 статті 6 у зв'язку з надмірною тривалістю кримінальних проваджень.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Вирішує*, що пані Майданюк, дочка заявника у заяві № 24619/16, має *locus standi* у провадженні;
3. *Оголошує* заяви прийнятними;
4. *Постановляє*, що ці скарги свідчать про порушення пункту 3 статті 5 Конвенції у зв'язку з надмірною тривалістю досудового тримання під вартою;
5. *Постановляє*, що було порушення Конвенції щодо інших скарг, поданих відповідно до усталеної практики Суду (див. таблицю у додатку);
6. *Постановляє*, що
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені в таблиці у додатку, які мають бути конвертовані, за винятком заяви № 33975/13, у національну валюту держави-відповідача, за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти».